

Quito and beyond - the New Urban Agenda - tilaisuus 5.12.

Saksan Pohjois-Rein-Westfalenin osavaltion EU-edustuston järjestämässä tilaisuudessa 5.12. Brysselissä keskusteltiin YK:n asuin- ja kestävän kaupunkikehityksen konferenssissa Ecuadorin Quitossa 17–20.10.2016 (nk. Habitat III) sovitusta uudesta kaupunkikehitysohjelmasta (New Urban Agenda) ja sen suhteesta EU:n kaupunkiagendaan. Keskeiseksi viestiksi nousi tarve nostaa kaupunkipolitiikka näkyvämmiin yleiseen tietoisuuteen ja vahvistaa paikallistason ja kaupunkien roolia kansainvälisessä päätöksenteossa.

YK:n ja EU:n kaupunkipolitiikoissa monia yhtymäkohtia

Keynote-puheen pitänyt YK:n Habitat III sihteeristön **Roi Chiti** kuvasi puheenvuorossaan YK:n kaupunkikehitysohjelman taustalla ollutta prosessia ja Quiton huippukokousta. Chitin mukaan uutta Quiton kokouksessa oli sidosryhmien (erityisesti alueiden ja kaupunkien) vahva osallistuminen prosessin kaikkiin vaiheisiin perinteisen valtiokeskeisyyden sijaan. Näiden matalamman tason edustajien tuominen mukaan Quiton huippukokouksen valmisteluihin ja työryhmiin oli Chitin mukaan yksi merkittävimmistä muutoksista päätöksentekojärjestelmään. Itse Quitossa hyväksytyn kaupunkikehitysohjelman tavoitteena on Chitin mukaan mm. vahvistaa globaaleja sitoumuksia kestäväan kaupunkikehitykseen ja kaupungistumiseen.

Chitin mukaan YK:n agenda on hyvin pitkälti linjassa sen kanssa, mitä EU pyrkii tällä hetkellä edistämään oman kaupunkipolitiikkansa kautta. YK:n agenda sisältää hyvin pitkälti samoja konsepteja kuin EU:n poliittiset linjaukset (mm. monitasoinen ja monisektorinen hallinto, osallistavuus, monikeskeinen ote kehitykseen, koordinaatio ja yhteistyö eri julkishallinnon tahojen välillä, subsidiariteetti- eli läheisyysperiaate, osia EU:n kiertotalouspolitiikasta jne.). YK:n agenda sisältää myös kaupungeille suunnattuja toimeenpanokeinoja, mutta haasteena on kuitenkin se, ettei agenda ole poliittisesti sitova eikä se sisällä mittareita tavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi. Tähän YK pyrkii Chitin mukaan jatkossa kiinnittämään enemmän huomiota. Chiti tunnusti myös YK:n itsekin tiedostavan prosessien olevan järjestön sisällä erittäin hitaita. Perinteisesti YK:n on järjestänyt Quiton kaltaisia kaupunkikehityskonferensseja 20 vuoden välein, minkä Chiti arvioi liian pitkäksi aikaväliksi ottaen huomioon kaupungeissa ja kaupungistumisen saralla tapahtuvan erittäin nopean muutoksen.

Wouter Boesman, PLATFORMA-järjestön johtaja huomautti, että jos YK ottaisi mallia EU:n pyrkimyksestä kehittää hyvää hallintoa ja yksityis-julkisia kumppanuuksia, YK:n oman kaupunkiagendan olisi mahdollista olla nykyistä huomattavasti vahvempi ja sisällöltään rikkaampi, sillä erityisesti näillä kahdella saralla EU on Boesmanin mukaan onnistunut kaupunkipolitiikassaan hyvin.

Kaupungeille ja alueille suurempi rooli globaaleina päätöksentekijöinä

Tilaisuuden paneelikeskustelussa Chiti, Boesman ja Bonnin kaupungin pormestari **Ashok Sridharan** pohtivat, kuinka valtiohallinnon ja paikallistason yhteistyöstä saataisiin sujuvampaa. Panelistien välillä oli vahva yhteisymmärrys siitä, että paikallistason läsnäoloa kansainvälisillä päätöksentekoaarenoilla on tarpeen vahvistaa ja kaupunkien ääntä saada kuuluvammaksi. Vaikka kaupunkipolitiikan kestävyys liittyvät kysymykset, kuten rakennusten energiatehokkuus jne., näyttäytyvät hyvin paikallisina ongelmina, trendi on globaali ja ratkaisuja kehitetään maailmanlaajuisesti, jolloin parhaiden esimerkkien vaihdon tulisi myös olla nykyistä globaalimpaa.

Haasteena on kuitenkin valtiohallinnon ja paikallishallinnon välisen suhteen ja työnjaon uudelleenarviointi niin, että paikallistason olisi mahdollista vahvistaa läsnäoloaan perinteisillä valtioiden yhteistyöfoorumeilla. Chitin mukaan YK:n kaupunkikehitysagendan yksi haaste monissa YK:n jäsenvaltioissa on, ettei paikallistason vahvistamiselle ole valtiohallinnon tukea. Wouter Boesman lisäsi, että vaikka periaatteellista tukea löytyisikin, ei paikallistason toimijoilla usein näissä maissa ole resursseja ja osaamista toimia tarvittavalla kapasiteetilla. Tämän vuoksi kansainvälisillä kaupunki- ja aluetoimijoiden järjestöillä tulisi Boesmanin mukaan olla suurempi rooli paikallistason edunvalvonnassa ja järjestöt tulisi ottaa vahvemmin mukaan virallisiin päätöksentekorakenteisiin.